

Partnerségek építése a városi térségek fejlesztése érdekében

Május 30-án a városfejlesztésért felelős miniszterek elfogadták az Amszterdami Paktumot, létrehozva ezzel az uniós városfejlesztési menetrendet. Június 24-én az Általános Ügyek Tanácsa formálisan jóváhagyta a paktumot. A cél az összes érdekelt féllel azonos alapon történő együttműködés Európa városainak és vonzáskörzeteiknek jobbatétele érdekében.

Egy olyan innovatív együttműködési megközelítés, amely lehetővé teszi a helyi sajátosságokat figyelembe vevő, ugyanakkor jelentős európai dimenzióval rendelkező szakpolitikák kidolgozását és végrehajtását, számos előnyt rejt az uniós polgárok többségének otthont adó és az uniós gazdaság motorjának számító városi térségek számára. A városi hatóságok, a tagállamok, az uniós intézmények és egyéb érdekelt felek – többek között civil szervezetek és vállalkozások – bevonásával történő partnerkapcsolatok kiépítésével a városfejlesztési menetrend támogatni fogja Európa gazdasági és társadalmi fejlődését.

A menetrend célja új lehetőségek biztosítása a polgárok számára, életminőségük javítása, valamint a legfontosabb városi kihívások megválaszolása a foglalkoztatástól a társadalmi befogadáson át a mobilitásig, a környezetvédelemtől és az éghajlatváltozásig.

Intelligens, fenntartható és inkluzív

Az Európai Unió a világ egyik leginkább városiasodott térsége. Európa lakosságának több mint 70%-a él városban, elővárosban vagy hasonló városi térségben, és ez a szám az ENSZ

becslése szerint 2050-ig 80%-ra emelkedik. Európa összes munkahelyének több mint 70%-a városi térségekben található, és a városokban él a 25 és 64 év közötti felsőfokú végzettséggel rendelkezők több mint 80%-a.

A városok fejlődése tehát jelentős hatással lesz egész Európa gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi fejlődésére, és fontos szerepet játszik majd az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre irányuló Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek elérésében.

A városokban és elővárosokban ugyanakkor hatványozottan jelentkeznek olyan kihívások, mint a szegregáció, a munkanél-

HAMAROSAN...

Az európai városok állapotáról szóló jelentés

A „Városok a jobb jövőért” elnevezésű, az európai városok állapotáról szóló jelentés bemutatja, hogyan járulnak hozzá a városok az európai célkitűzésekhez és stratégiákhoz. A városok létfontosságú szerepet játszanak az innováció és az oktatás fellendítésében, a társadalmi integráció támogatásában, valamint az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésében. A tanulmány kiemeli a városok erőforrás-hatékonyágát, amely a megfelelő kormányzási rendszerekkel tovább fejleszthető. A jelentést az Európai Unió városfejlesztési menetrendje és az új városfejlesztési menetrend támogatása érdekében készítették. Az új városfejlesztési menetrendet elindítására idén októberben Brüsszelben kerül sor.

^ Pozsony, Szlovákia

küliség és a szegénység. A városfejlesztési menetrend ezért elismeri a városok szerepét Európa néhány égető társadalmi-gazdasági problémájának kezelésében, és épít a városi hatóságok fontos szerepére, mivel gyakran ezek állnak a legközelebb a polgárokhoz.

Corina Crețu, a regionális politikáért felelős európai biztos szerint: „A városok a kreativitás központjai és az európai növekedés motorjai, ugyanakkor jelentős kihívásokkal néznek szembe, többek között a társadalmi kirekesztéssel, a légszennyezéssel és a munkanélküliséggel. Ezeket a problémákat együtt kell kezelnünk. A városfejlesztési menetrend iránti elkötelezettségünk jelzi, hogy előtérbe helyezzük a városfejlesztéssel kapcsolatos kérdéseket, és készek vagyunk arra, hogy jobban hallgassunk városainkra, amikor arról van szó, hogy mi válik be a számukra, és min kell javítani.”

A városfejlesztési menetrend 12 partnerséget hoz létre, amelyek egyenként 15–20, azonos alapon együttműködő érdekelt felet fognak össze 12 kiemelt téma megoldása érdekében.

Társadalmi-gazdasági téren e kiemelt témák közé tartozik a munkahelyek és az oktatás fejlesztése a helyi gazdaságban, a városi szegénység kezelése, a lakhatási és mobilitási problémák megoldása, valamint a külföldiek és menekültek integrációját támogató kezdeményezések. A környezetvédelmi kihívások is kulcsfontosságúak, ideértve a fenntartható terület-használatot, a körkörös gazdaság kialakítását, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, az energiefelhasználást és a levegőminőséget.

Ezenkívül a partnerségek egyéb problémákkal is foglalkoznak, többek között a digitális gazdaságra történő átállással, a felelős közbeszerzéssel, valamint a több területet érintő,

12 KIEMELT TÉMA

- › Munkahelyek és készségek a helyi gazdaságban
- › Városi szegénység
- › Lakhatás
- › Migránsok és menekültek integrációja
- › Fenntartható terület-használat és a természetben alapuló megoldások
- › Körkörös gazdaság
- › Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás
- › Energiarendszer átalakítása
- › Városi mobilitás
- › Levegőminőség
- › Digitális átállás
- › Innovatív és felelős közbeszerzés

átfogó témakörökkel, mint például a kis- és közepes méretű városok, a városi-vidéki kapcsolatok és az innováció.

Célprojektek

Négy kísérleti partnerség – a lakhatás ügyének kezelése, a migránsok és menekültek integrációja, a szegénység és a légszennyezés terén – már elindult, a többi pedig a következő év folyamán kezdi el a munkát.

Amszterdam városa koordinálja például a migránsok és menekültek integrációjára összpontosító projektet. A helyi közösségek együttműködési készségére és integrációs képességére építve a kezdeményezés foglalkozik a lakhatással, a kulturális integrációval, a közszolgáltatások biztosításával, a társadalmi befogadással, az oktatási és munkaerő-piaci intézkedésekkel, valamint a második és harmadik generációs bevándorlók lehetőségeinek bővítésével. ➤

- ▼ A Régiók Bizottságának fóruma az uniós városfejlesztési menetrendről Amszterdamban, 2016. május 30-án: balról jobbra: Raffaele Cattaneo, a Régiók Bizottságának tagja és Lombardia regionális tanácsának elnöke, Corina Crețu, a regionális politikáért felelős biztos, valamint Ronald Plasterk, Hollandia bel- és királysággal kapcsolatos ügyekért felelős minisztere.

A hároméves projekt az Európai Bizottság három Főigazgatóságának részvételével folyik, ezek a következők: a Regionális és Várospolitikai, illetve a Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatóság, valamint a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága. A többi érdekelt fél olyan szervezeteket ölel fel, mint például az EURO CITIES, az Európai Települések és Régiók Tanácsa (CEMR), az Európai Menekült- és Száműzöttügyi Tanács (ECRE), a városok közül Athén, Berlin, Helsinki és Barcelona, a tagállamok közül pedig Portugália, Olaszország, Görögország és Dánia.

Hollandia egy levegőminőséget érintő kísérleti projektet is koordinál: a városi térségek légszennyezettségének hatását tanulmányozza, és iránymutatásokat fogalmaz meg a szakpolitikák végrehajtására vonatkozó bevált gyakorlatokhoz annak érdekében, hogy konkrét segítséget nyújtson a városoknak. Ezenkívül a projekt javítani fogja a városok azon képességét, hogy végrehajtsák a levegő minőségével kapcsolatos környezetvédelmi előírásokat, valamint hogy hozzájáruljanak a nemzeti és uniós szintű támogatáshoz.

A kísérleti kezdeményezések között megemlíthetjük még a Szlovákia által koordinált projektet, amelynek keretén belül megfizethető, jó minőségű lakhatási megoldásokat dolgoznak ki, valamint a Belgium és Franciaország által közösen felügyelt, a városi szegénység kihívásait kezelő kezdeményezést, amely a hátrányos helyzetű városnegyedek rehabilitálását és az ott lakók társadalmi-gazdasági integrációját tűzte ki célul.

E projektek mindegyikében tagállami és európai bizottsági szakértők, városok, civil szervezetek és egyéb érdekelt felek működnek együtt, akik mindegyike egyenlő partnerként lép fel, és szabadon dönthet arról, hogy milyen szinten vesz részt a kezdeményezésben.

Új munkamódszer

Crețu biztos szavaival: „Ez a valódi többszintű kormányzás: az uniós városfejlesztési menetrendet nem az EU (közösségi módszer), nem a tagállamok (kormányközi megközelítés), nem a városok és nem az érdekelt felek irányítják. Ez egy új munkamódszer.”

A VÁROSOKNAK AZ EURÓPAI STRUKTURÁLIS ÉS BERUHÁZÁSI ALAPOK (ESB-ALAPOK) KERETÉN BELÜL NYÚJTOTT TÁMOGATÁS

A 2014–2020-as finanszírozási időszakban az esb-beruházások közvetlenül a városi térségeket célozzák meg annak érdekében, hogy jobb lehetőségeket teremtsenek a fenntartható városi mobilitás, a rászoruló közösségek fizikai, gazdasági és társadalmi rehabilitációja, valamint a kutatási és innovációs képesség növelése számára:

ESZA:

1,5 milliárd euró támogatás a fenntartható városfejlesztésre

URBACT:

96 millió euró támogatás az integrált városfejlesztésre

Innovatív várospolitikai fellépések:

370 millió euró

Interreg Europe:

425 millió euró, amelyből jelentős összeg jutott a városoknak

ESPON:

49 millió euró, ennek egy része városfejlesztési tanulmányokra

^ Amszterdam, Hollandia

„A városfejlesztési menetrend iránti elkötelezettségünk jelzi, hogy előtérbe helyezük a városfejlesztéssel kapcsolatos kérdéseket”

Corina Crețu, a regionális politikáért felelős európai biztos

A városfejlesztési menetrend módszere valóban közvetlenebbül kezeli a városi problémákat, megköveteli a különböző szervezetektől és az érdekelt felektől a városokkal történő szorosabb együttműködést, cserébe a városoktól is több cselekvést vár el a különböző kihívások kezelése terén. Végül soron ez a megközelítés jelentős hatással lesz a városfejlesztésre, és kézzelfogható eredményeket hoz a polgárok számára.

A menetrend középpontjában természetesen a városi hatóságok állnak. Általában ők képviselik a polgárokhoz legközelebb álló kormányzati szintet, számos ügyben ők jelentik a polgárok és a közigazgatás közötti első kapcsolódási pontot, és ezek azok a közigazgatási szervek, amelyekkel a polgárok rendszeresen interakcióba lépnek.

Bár az EU nem rendelkezik kifejezett hatáskörrel a városfejlesztés terén, számos uniós politikát a városokban, a városok hajtanak végre. Például az Európai Bizottság európai beruházási terve, amely legalább 315 milliárd euró értékű beruházást kíván mozgósítani három év alatt a reálgazdaság támogatása érdekében, jelentős kihatással van a városokra. A beruházási terv 10 prioritása közül hét szorosan kapcsolódik a városi térségekhez a polgárok mobilitásának javításától és az energetikai infrastruktúra fejlesztésétől a kis- és középvállalkozások támogatásáig, a munkahelyteremtés ösztönzéséig és a gazdasági növekedés megerősítéséig.

Alapvetően jelentős az igény arra, hogy az EU jobban részt vegyen a városfejlesztés támogatásában. Egy 2014-ben végzett nyilvános konzultáció eredménye azt mutatta, hogy sok város és érdekelt fél szeretné, ha az Európai Bizottság proaktívabb lenne helyi szinten a szakpolitikák hatékonyabbá, eredményesebbé tétele és kisebb költséggel járó végrehajtása

érdekében. Másfelől e megközelítésnek tükröznie kell a Bizottság szubszidiaritási és arányossági elvét, amelynek értelmében az Európai Uniónak olyan területekre kell összpontosítania a tevékenységét, ahol valódi változást érhet el.

Főbb szereplők

A Bizottságnak tehát központi szerepe lesz az uniós városfejlesztési menetrend kidolgozásában: biztosítja a szakértelmet, intézkedéseket hajt végre és előmozdítja a folyamatot. Az egyenlő partnerként részt vevő egyéb érdekelt felek a következők: az Európai Parlament, a Régiók Bizottsága, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, a tagállamok, a városok, számos szakértő, valamint civil szervezetek és vállalkozások – ezek mindegyike határozottan támogatta a városfejlesztési menetrendet.

Az Amszterdami Paktum azt is megállapítja, hogy az Európai Beruházási Bank jelentős szerepet játszik a városfejlesztési menetrend által lefedett területeknek nyújtott beruházás finanszírozásában. A bank különféle finanszírozási formákat nyújt a városi beruházások számára kölcsönök, pénzügyi eszközök, illetve támogatásokat és kölcsönöket vegyítő mechanizmusok, valamint a tagállamoknak és a városoknak nyújtott tanácsadás keretén belül. Az EBB részt vehet a városfejlesztési menetrend partnerségeiben, és megfigyelői státuszt kap az eredmények megvitatásáról szóló üléseken. ➤

^ A városfejlesztési menetrendről szóló konferencián a városfejlesztésért felelős uniós miniszterek elfogadják az Amszterdami Paktumot

A többszintű és együttműködő megközelítésre való igényt jól példázza több közpolitika végrehajtási módja. A szociális lakhatás esetében például az EU előír bizonyos szabályokat, jogszabályokat hoz többek között az épületek energiahatékonyságáról, de a tagállamok döntenek a szociális lakások számáról, más szervek finanszírozást nyújtanak, a városok pedig megépítik a lakásokat, valamint kapcsolatot teremtenek a lakókkal. Ezért döntő fontosságú, hogy minden érdekelt fél – az uniós szinttől a helyi szintig és a polgárokig – részt vegyen a folyamatban.

A városfejlesztési menetrend közép-pontjában álló együttműködő megközelítés révén minden érdemi hozzájárulásra képes érdekelt félnek lehetősége nyílik a részvételre, biztosítva egyúttal, hogy senki sem lesz kizárva, valamint hogy az eljárások átláthatók és mindenki számára hozzáférhetőek legyenek.

Nagyobb hatás alacsonyabb költségen

Ez a megközelítés szorosan kapcsolódik a Bizottság minőségi jogalkotás iránti elkötelezettségéhez, amelynek célja annak biztosítása, hogy az uniós politikák és jogszabályok célkitűzéseinek megvalósítása minimális költséggel járjon.

A minőségi jogalkotási program biztosítja a szakpolitikák nyitott és átlátható módon, a legjobb rendelkezésre álló bizonyítékok alapján és az érdekelt felek észrevételeinek figyelembe vételével történő előkészítését, végrehajtását és felülvizsgálatát. Ezenkívül a Bizottság felméri a szakpolitikák, a jogszabályok és egyéb fontos intézkedések várható és tényleges hatását a szakpolitikai ciklus minden szakaszában a tervezéstől a végrehajtásig, a felülvizsgálatig és a későbbi módosításig.

A városfejlesztési menetrend esetében ez azt jelenti, hogy a partnerségek által kidolgozott cselekvési tervek a városokban a már meglévő uniós szakpolitikák hatékonyabb és következetesebb végrehajtására összpontosítanak a különböző területeken, például a környezetvédelem, a közlekedés és a foglalkoztatás terén. A Bizottság az uniós finanszírozásokhoz való hozzáférés megkönnyítésére, az uniós források kombinálásának előmozdítására, a városi ügyekkel kapcsolatos tudásbázis bővítésére, valamint a bevált gyakorlatok cseréjére is összpontosítani fog.

„Ez a valódi többszintű kormányzás. Ez egy új munkamódszer”

Corina Crețu, a regionális politikáért felelős európai biztos

Ezt a megközelítést tükrözi majd az Europa weboldalon létrejövő internetes platform, amely egy helyen biztosít hozzáférést a városok és az érdekelt felek számára az uniós városi kezdeményezésekkel kapcsolatos információk teljes, megbízható és testre szabott gyűjteményéhez.

Crețu biztos szavaival élve: „Ez idáig a városokat nem vontuk be eléggé a szakpolitikák megtervezésébe, és nem mobilizáltuk őket eléggé azok végrehajtása, például az uniós források felhasználása tekintetében sem. Az uniós városfejlesztési menetrendnek köszönhetően ez most meg fog változni. Szakpolitikáinkat mostantól hatékonyabbá és eredményesebbé tehetjük, végrehajtásuk pedig kisebb költséggel fog járni.”

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

<http://urbanagendaforthe.eu/>

<http://urbanagendaforthe.eu/pactofamsterdam/>

Uniós városfejlesztési menetrend: <http://europa.eu/!nc84Rf>

AZ UNIÓS VÁROSFELJESZTÉSI MENETREND

EGYÜTTMŰKÖDÉS
A VÁROSI ÉLETMINŐSÉG
JAVÍTÁSÁÉRT

CÉLKITŰZÉSEK

“A Bizottság tevékeny szereplőként továbbra is elősegíti a városfejlesztési menetrend megvalósítását”

Corina Crețu
A regionális politikáért felelős európai biztos

FŐ ALAPELVEK

12 KIEMELT TÉMAKÖR

MÁR MŰKÖDŐ PARTNERSÉGEK

ÜTEMTERV

